

Силабус освітнього компоненту

Військові злочини

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньо-професійна програма – **Правоохоронна діяльність**

Рік навчання: **2025–2026**, Семестр: **6**

Кількість кредитів: **денна ф/н - 3, заочна ф/н - 3**

Обсяг годин: **денна ф/н - 90, заочна ф/н - 90**

Мова викладання: **українська**

Підсумковий контроль – **залік**

Форма проведення занять – **лекції, семінарські заняття**

Назва освітнього компоненту	<u>Військові злочини</u> War Crimes
Викладач	Фелик Олександр Васильович , доцент, доктор філософії, доцент кафедри кримінального права та кримінології Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія», Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 400
Е-mail:	felyk_sasha@ukr.net
Консультації викладача	Вт., ср. 10.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу:

Проблематика кримінальної відповідальності за військові злочини набуває особливої актуальності в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України.

Цей курс розроблено таким чином, щоб сформувати у його студентів компетентності, необхідні для застосування та тлумачення кримінально-правових норм про військові злочини, зокрема, надати можливість поглибити теоретичні знання про особливості кримінальної відповідальності за військові злочини, виробити практичні навички застосування законодавства у справах про військові злочини.

Навчальна дисципліна «Військові злочини» займає важливе місце в структурі професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері застосування норм кримінального права, що стосується кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військових кримінальних правопорушень). Знання реалій існування і реалізації кримінальної відповідальності за даний вид кримінальних правопорушень.

Метою курсу «Військові злочини» є поглиблення теоретичних знань студентів щодо особливостей кримінальної відповідальності за військові злочини та вироблення практичних навичок застосування кримінального закону у справах про військові злочини.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК19 Здатність працювати в команді.

ЗК10 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

СК3 Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5 Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8 Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.

СК10 Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК18 Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення правопорушення. технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

4. Програмні результати навчання:

ПРН3 Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН4 Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

ПРН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

ПРН8 Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

ПРН10 Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН11 Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН13 Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

ПРН14 Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	14	8
семінарські заняття	16	6
індивідуальна робота	10	16
самостійна робота	50	60
всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Пояття і склад військового злочину, як підстава кримінальної відповідальності	2	
Тема 2.	Військові злочини проти порядку підлеглості та військової честі		2
Тема 3.	Військові злочини проти проходження військової служби (ст. ст. 407–409 КК України)	2	2
Тема 4.	Військові злочини проти порядку користування військовим майном та його збереження (ст. ст. 410–414 КК України)	2	
Тема 5.	Військові злочини проти порядку експлуатації військової техніки (ст. ст. 415–417 КК України)	2	
Тема 6.	Військові злочини проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб (ст. Ст. 418–421 КК України)	2	2
Тема 7.	Військові злочини проти встановленого порядку збереження військової таємниці (ст. ст. 422 КК України) та військові посадові злочини (ст. Ст. 425–426-1 КК України)		
Тема 8.	Військові злочини проти порядку несення служби на полі бою та в районі воєнних дій (ст. Ст. 427–433 КК України)	2	2
Тема 9.	Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб, які вчинили військові злочини		
Тема 10.	Порівняльно-правова характеристика військових злочинів за кримінальним законодавством України та інших держав	2	

Всього		14	8
--------	--	----	---

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Пояття і склад військового злочину, як підстава кримінальної відповідальності	2	
Тема 2.	Військові злочини проти порядку підлеглості та військової честі		2
Тема 3.	Військові злочини проти проходження військової служби (ст. ст. 407–409 КК України)	2	2
Тема 4.	Військові злочини проти порядку користування військовим майном та його збереження (ст. ст. 410–414 КК України)	2	
Тема 5.	Військові злочини проти порядку експлуатації військової техніки (ст. ст. 415–417 КК України)	2	
Тема 6.	Військові злочини проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб (ст. Ст. 418–421 КК України)	2	
Тема 7.	Військові злочини проти встановленого порядку збереження військової таємниці (ст. ст. 422 КК України) та військові посадові злочини (ст. Ст. 425–426-1 КК України)	2	
Тема 8.	Військові злочини проти порядку несення служби на полі бою та в районі воєнних дій (ст. Ст. 427–433 КК України)	2	2
Тема 9.	Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб, які вчинили військові злочини		
Тема 10.	Порівняльно-правова характеристика військових злочинів за кримінальним законодавством України та інших держав	2	
Всього		16	6

Самостійна робота			
	Опис змісту навчання (наприклад, теми або видинавчальної активності)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Пояття і склад військового злочину, як підстава кримінальної відповідальності	4	6
Тема 2.	Військові злочини проти порядку підлеглості та військової честі	4	6
Тема 3.	Військові злочини проти проходження військової служби (ст. ст. 407–409 КК України)	6	6
Тема 4.	Військові злочини проти порядку користування військовим майном та його збереження (ст. ст. 410–414 КК України)	6	6
Тема 5.	Військові злочини проти порядку експлуатації військової техніки (ст. ст. 415–417 КК України)	6	6
Тема 6.	Військові злочини проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб (ст. Ст. 418–421 КК України)	6	6
Тема 7.	Військові злочини проти встановленого порядку збереження військової таємниці (ст. ст. 422 КК України) та військові посадові злочини (ст. Ст. 425–426-1 КК України)	4	6
Тема 8.	Військові злочини проти порядку несення служби на полі бою та в районі воєнних дій (ст. Ст. 427–433 КК України)	6	6
Тема 9.	Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб, які вчинили військові злочини	4	6

Тема 10.	Порівняльно-правова характеристика військових злочинів за кримінальним законодавством України та інших держав	4	6
Всього		50	60

Індивідуальні завдання				
Символ одиниці змісту	Опис змісту індивідуального завдання	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
1.	Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Есе та/або реферат (доповідь) являє собою інформаційне повідомлення, результат індивідуальної думки та враження з поглибленого дослідження індивідуально обраної здобувачем теми (окремих питань навчальної дисципліни) та має бути підкріпленим науково-літературною базою та/або прикладами із практики.	ПРН 3, 4,6,8, 10, 11,13, 14	10	16
			10	16

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Накопичувальна. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань студентів.

Методи поточного контролю: Усне опитування здобувачів вищої освіти, вирішення практичних завдань, тестові завдання, проектний метод (складання типових документів); кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри.

Рубіжний контроль.

Проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами вищої освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивчення матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення рубіжного контролю: контрольна робота, колоквиум.

Індивідуальне завдання.

Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Аналіз законодавства та судової практики. Здобувач вищої освіти самостійно обирає об'єкт та предмет дослідження.

Підсумковий контроль.

Проводиться у формі екзамену

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік

90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті НУ «ОЮА» ». Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	<p>Семінарське/практичне заняття передбачає підготовку студента шляхом опрацювання рекомендованих джерел, включно з нормативно-правовими актами, підручниками, посібниками та науковими працями, для засвоєння необхідного категоріального апарату та формування теоретичних знань і професійних компетентностей.</p> <p>На семінарському занятті студент бере участь в обговоренні ключових питань теми, аналізі нормативно-правової бази, проведенні дискусій, усному та письмовому опитуванні, виокремленні актуальних проблем правозастосування та виробленні практично обґрунтованих рекомендацій.</p> <p>На практичному занятті студент застосовує набуті знання та вміння для виконання практичних завдань, кейсів, розв'язання ситуаційних або процесуальних проблем, моделювання професійної діяльності та обговорення результатів виконаної роботи.</p>
Вимоги до індивідуальної роботи	<p>Індивідуальна робота має виконуватись самостійно, творчо з використанням усього арсеналу методологічного інструментарію, який набутий здобувачем вищої освіти протягом навчального процесу. У процесі виконання індивідуальної роботи здобувач вищої освіти має опрацювати не менше п'яти літературних джерел з посиланнями на використання певної інформації з них по тексту роботи. Робота має носити практичну направленість та бути спрямованою на вирішення певної проблеми чи висловлення особистого погляду автору роботи на питання, яке розглядається в роботі, і має включати такі компоненти: титульна сторінка; зміст; вступ; основна частина; висновок; список використаної літератури; додатки до індивідуального завдання (при необхідності). Обсяг має становити 10-15 сторінок формату А4.</p>
Вимоги до самостійної роботи	<p>Самостійна робота здобувача вищої освіти повинна бути виконаною ним особисто або групою студентів, де кожен її член самостійно виконує свою частку колективної роботи, являти собою закінчену розробку (чи її етап), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів, демонструвати достатню компетентність автора (авторів) у розкритті питань, що досліджуються, а також мати навчальну, наукову й (або) практичну спрямованість і значимість, містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського/практичного заняття у вигляді опитування.</p>
Умови підсумкового контролю	<p>Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, екзамену</p>

11. Рекомендована література:

11.1. Основна:

1. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право: навчальний посібник / за заг. ред. М. І. Хавронюка. Київ: Ваіте, 2014. 944 с.
2. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) : навч. посіб. / Г. М. Анісімов, Ю. П. Дзюба, В. І. Касинюк та ін.; за ред. М. І. Панова. Харків: Право, 2011. 184 с.
3. Карпенко М. І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): теоретичні та прикладні аспекти: монографія / за заг. ред. В. К. Матвійчука. Київ, 2018. 420 с.
4. Кримінальна політика у сфері покарань = Criminal Policy in the Sphere of Sentencing / Б. М. Головкін, В. О. Туляков, В. М. Бурдін, М. В. Романов, І. З. Сень, А. С. Хільченко (Макаренко); тех. ред. Ю. Д. Батан ; за ред. Б. Головкіна, Г. Шмельцер. Одеса: Гельветика, 2022. 209 с. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.24889>.
5. Військові кримінальні правопорушення: теорія і практика : монографія / О. В. Ободовський. — Одеса : Юридична література, 2023. — 652 с. ISBN 978–966–419–420–1.
6. Харитонов С. О. Кримінальна відповідальність за військові злочини за кримінальним правом України : монографія. Харків: Право, 2018. 328 с.
7. Смушак О.М., Тепак С.Я. Військові кримінальні правопорушення: особливості правового регулювання. Право .ua. 2026. №1. С. 353 – 359.
8. Юріков О. О. Кримінальна відповідальність поліцейських за вчинення кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військових кримінальних правопорушень). Нове українське право. 2023. Вип. 2. С. 170–175.
9. Швед А.Ю. Злочини проти конституційних засад національної безпеки за законодавством України та Скандинавських країн: порівняльна характеристика: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Одеса, 2021. 230 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/15243>
10. Фріс П. Л. Ідеологія кримінально-правової політики : монографія. ІваноФранківськ : Супрун В. П. 2021. 389 с.

Нормативні акти:

1. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>.
3. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80/page#Text>.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
5. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
6. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV / Офіц. сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>.
7. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
8. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>.
9. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 року № 1777-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>.
10. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII /

Офіц. сайт Верховної Ради України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.

11. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території: Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>.

12. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

13. Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 року № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.

14. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>.

15. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

16. Римський статут Міжнародного Кримінального Суду. 17.07.1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

11.2. Допоміжна:

1. Брич Л. Співвідношення складів військових злочинів зі складами злочинів, що мають з ними тотожні за змістом ознаки. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2011. Вип. 54. С. 323–334.

2. Вартилицька І. А., Шармар О. М. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених в умовах воєнного стану та особливого періоду. Вісник Асоціації кримінального права України. 2021. Вип. 1 (15). С. 191–206. URL: <http://vakp.nlu.edu.ua/article/view/233611/236212>.

3. Горбачова І. М. Кримінальні правопорушення, що вчиняються в інформаційній мережі. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 273–277.

4. Горбачова І. М. Порухення принципів пеналізації при визначенні караності діянь за КК України. *Juris Europensis Scientia*. 2023. № 2. С. 117–122.

5. Горбачова І. М. Угоди про примирення та визнання винуватості: індульгенції чи засоби заохочення. *Правова позиція*. 2022. № 4 (37). С. 214–245. URL: <https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2022/4/45.pdf>.

6. Загинеї-Заболотенко З. А. Недбале ставлення до військової служби як спеціальний вид службової недбалості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 508–511.

7. Карпенко М., Фесенко О., Шнирко О. До питання щодо суб'єктів військових кримінальних правопорушень. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2022. Вип. 33. С. 247–254.

8. Ковальчук С.О., Фелик О.В. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. *Право.ua*. 2024. № 4. С. 378-383.

9. Ковальчук С.О., Фелик О.В. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. *Європейські перспективи*. 2025. № 2. С. 412-419.

10. Ковальчук С.О., Фелик О.В. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. *Право.ua*. 2025. № 2. С. 247-253.

11. Колодін Д. О. Аналіз об'єктивних ознак злочину, передбаченого ст. 263-1 Кримінального кодексу України. *Право і суспільство*. 2023. № 2. Том 1. С. 73–78.

12. Колодін Д. О., Степаненко О. В. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм. *Право і суспільство*. 2022. № 2. С. 222–227.

13. Кравчук О., Михайленко Д. Воєнний стан як обставина, яка впливає на кваліфікацію злочину та призначення покарання. *Юридична практика*. 2022. URL: <https://pravo.ua/voiennyi-stan-iaak-obstavyna-iaaka-vplyvaie-na-kvalifikatsiiu-zlochynu-ta-pryznachennia-pokarannia>.
14. Кузнецов В. В., Сийплові М. В. Кримінальна відповідальність за колабораційну діяльність як новий виклик сьогодення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Вип. 70. С. 381–388.
15. Кузнецов В. В., Сийплові М. В., Нестерова І. А. Злочини проти основ національної безпеки України: нові виклики сьогодення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 4. С. 483–489.
16. Навроцький Д. М. Кримінальна відповідальність за непокору та невиконання наказу: історико-правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 4. С. 540–549.
17. Ободовський О. В. Загальна характеристика військових кримінальних правопорушень. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2021. Вип. 51. С. 108–114. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc51/24.pdf>.
18. Ониськів А. М. Кримінальна відповідальність за злочини проти порядку проходження військової служби за військово-кримінальним законодавством Німеччини та Франції. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 1. С. 333–337.
19. Тимофєєва Л. Ю. Принципи кримінального права та їх реалізація в умовах війни. *Вісник асоціації кримінального права України*. 2022. № 17. Том 1. С. 36–51.
20. Туляков В. О. Режими кримінально-правового регулювання у європейському вимірі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 539–542. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-4/128>.
21. Фелик О.В. Кримінально-правова характеристика брехливих свідчень в Україні: монографія. Одеса: Видавництво «Юридика», 2024. 180 с.
- Фелик О.В. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 384 КК. *Право та державне управління*. 2023. № 4. С. 202–223. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2023/29.pdf.
22. Фелик О.В. Теоретико-прикладні проблеми кваліфікації діяння, передбаченого статтею 384 КК за ознаками об'єктивної сторони: дискусійні 7 проблеми. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2023. № 4. С. 146–152. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2023/25.pdf.
23. Фелик О. В. Становлення кримінальної відповідальності за введення в оману суду або іншого уповноваженого органу в сьомому періоді розвитку суспільства, держави та права на теренах України. *Правові новели*. 2023. № 19. С. 43–49. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2023.19.59>.
24. Фелик О. В. Теоретико-методологічні основи дослідження кримінальної відповідальності за введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2023. № 2. С. 87–92. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.2.34>.
25. Фелик О.В. Родовий об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого статтею 384 КК. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 5. С. 170–175. URL: http://apnl.dnu.in.ua/5_2023/29.pdf.
26. Харитонов С. О. Військові злочини в системі кримінального законодавства України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: юридичні науки. 2018. Том 29 (68). № 5. С. 107–111.
27. Храпцов О. М. Честь та гідність військовослужбовця як об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 435-1 КК України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Право». 2022. Вип. 34. С. 145–152.

28. Чуваков О. А. Актуальні питання щодо вдосконалення кримінально-правової охорони основ національної безпеки України. Вісник Одеського національного університету. Правознавство. 2023. Том 25. № 2. С. 36–40.

29. Чугуников І. І. Форми участі декількох суб'єктів у вчиненні кримінального правопорушення: тенденції розвитку. Правова позиція. 2022. № 4 (37). С. 212–218.

30. O. Felyk, V. Marchuk, V. Pchyshyn Economic and legal principles of the Europeanization of administrative law of Ukraine through the prism of the French administrative law system. Baltic Journal of Economic Studies, Volume 11 Number 4. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025, p.342-354.

31. Felyk A. Usurpation of power under current conditions: political and legal concept. Cuestiones Políticas Vol. 41, N°76 (2023). P. 356-366. URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/39781/44961>.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> Бібліотека ім. Вернадського.
2. <https://nlu.org.ua> Парламентська бібліотека.
3. <https://www.naiu.kiev.ua/> Сайт НАВС.
4. <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html> Сайт Офісу Генерального прокурора.
5. <https://mvs.gov.ua/uk> Сайт МВС України.
6. <https://www.npu.gov.ua/> Сайт Національної поліції України.
7. <https://ssu.gov.ua/> Сайт Служби безпеки України.
8. https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ Сайт Верховного суду.
9. <https://unba.org.ua/> Сайт Національної асоціації адвокатів України.
10. <http://kyivinstitute.com/> Сайт Київського інституту інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія».
11. <https://onua.edu.ua/ua/> Сайт Національного університету «Одеська юридична академія».
12. <https://sluga-narodu.com/beb/> Сайт Бюро економічної безпеки.
13. <https://dbr.gov.ua/> Сайт Державного бюро розслідування.
14. <https://nabu.gov.ua/> Сайт Національного антикорупційного бюро України.
15. <http://www.mon.gov.ua> – сайт Міністерства освіти і науки України.
16. <http://www.president.gov.ua> – сайт Президента України.
17. <http://zakon.rada.gov.ua> – сайт Верховної Ради України.
18. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – сайт Єдиного державного реєстру судових рішень
19. <http://www.echr.coe.int/echr> - сайт Європейського суду з прав людини.

**Доцент кафедри кримінального права
та кримінології**

Олександр ФЕЛИК